

**ZARZĄDZENIE ARCYBISKUPA KATOWICKIEGO
ODNOŚNIE DO SPRAWOWANIA POSŁUGI DUSZPASTERSKIEJ I LITURGICZNEJ
W NAJBLIŻSZYCH TYGODNIACH**

Wstęp

Kościół powszechny znalazł się w nadzwyczajnej sytuacji. Pierwszy raz od wieków Ojciec Święty będzie sprawował Liturgię Wielkiego Tygodnia bez udziału wiernych. Z głęboką wiarą w Bożą obecność oraz w poczuciu wielkiej odpowiedzialności za zdrowie i życie wiernych i całego społeczeństwa, bazując na wcześniejszych dokumentach KEP oraz zarządzeniach Metropolity Katowickiego, przekazuję duchownym diecezjalnym i zakonnym posługującym w archidiecezji katowickiej **wskazania, zobowiązując do wiernego ich przestrzegania** na podstawie *KPK kan. 273 i 274 par. 2.*

I. Dyspensa

Z dniem 29 marca br. **dyspensa od obowiązku uczestnictwa w niedzielnej Mszy św. jest prolongowana i obowiązuje aż do odwołania.** Serdecznie zachęcam wiernych do uczestniczenia we Mszy św., nabożeństwach i rekolekcjach za pośrednictwem transmisji telewizyjnych, radiowych i internetowych.

Mając na względzie najnowsze rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 marca br., kierując się pasterską troską o zachowanie zdrowia wiernych i celebriansów, **zarządzam aż do odwołania celebrowanie wszystkich Mszy św. i Triduum Paschalnego bez obecności wiernych. To samo dotyczy kaplic w klasztorach i domach zakonnych. Poza celebracjami kościoły pozostają otwarte jako miejsca na indywidualną modlitwę.**

Zapraszam wszystkich – duchownych i wiernych świeckich – do wytrwałej modlitwy we wspólnotach domowych w duchu słów Jezusa Chrystusa: *„Jeśli dwaj z was na ziemi zgodnie o coś prosić będą, to wszystkiego użyczy im mój Ojciec, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich”* (Mt 18,19-20).

Szczególnie ważna jest nasza wspólnotowa modlitwa różańcowa o godz. 20.30, połączona z Apelem Jasnogórskim i modlitwą do Matki Bożej Piekarskiej, Lekarki. Niech w tej nadzwyczajnej sytuacji rodziny stają się coraz bardziej domowymi Kościołami, tworzącymi rodzinę Kościoła naszej archidiecezji. **Wezwaniem do tej modlitwowej jedności niech będzie głos dzwonów naszych kościołów o godz. 20.15.**

II. Sakrament pokuty i pojednania

1. *Kodeks Prawa Kanonicznego* (kan. 960-961) wyraźnie wskazuje, że **w razie niemożliwości fizycznej obecności penitenta stosuje się inne drogi pojednania, a nie spowiedź**. Zawsze, ilekroć istnieje poważna racja i nie ma sposobności wyświadczenia się, wtedy dla usposobienia duszy do stanu łaski, wierny „*jest obowiązany wzbudzić akt żalu doskonałego, który zawiera w sobie zamiar wyświadczenia się jak najszybciej*”. Katechizm Kościoła Katolickiego w nr 1452 objaśnia, że „*żał, który wypływa z miłości do Boga miłowanego nade wszystko, jest nazywany żalem doskonałym lub żalem z miłości. Taki żal odpuszcza grzechy powszednie. Przynosi on także przebaczenie grzechów śmiertelnych, jeśli zawiera mocne postanowienie przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy tylko będzie to możliwe*”.

Obowiązkiem duszpasterzy jest wyjaśnienie wiernym przedstawionych możliwości dróg pojednania (*vide załącznik nr 1*; proszę o umieszczenie go na internetowej stronie parafialnej; ewentualnie powielić i wyłożyć w kościele.).

2. **W związku z tym w parafiach nie będzie możliwości skorzystania z sakramentu pokuty w zwyczajnej formie!** Jednak w sytuacjach wyjątkowych, wyrazem duszpasterskiej troski będzie umożliwienie skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania **tym wiernym, którzy o to osobiście poproszą**. Wskazane jest uprzednie, telefoniczne umówienie. **Miejszem takiej spowiedzi niech będzie zakrystia, salka parafialna bądź inne pomieszczenie. Należy przy tym zachować wskazane środki ostrożności i wzajemnego bezpieczeństwa – penitenta i spowiednika.**

3. **Niemożliwa jest spowiedź przez środki komunikacji elektronicznej** (np. telefon, komunikator internetowy itp.). Stolica Apostolska nigdy nie zezwoliła na spowiedź przez telefon, a wszystkie dotychczasowe wypowiedzi wyraźnie zakazują spowiedzi „*na odległość*” i wskazują, że w przestrzeni wirtualnej „*nie ma sakramentów*”.

III. Komunia święta

1. W wykładni trzeciego przykazania kościelnego („*Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię Świętą*”) Konferencja Episkopatu Polski ustaliła (1985 r.), że okres, w którym obowiązuje to przykazanie obejmuje czas od Środy Popielcowej do Niedzieli Trójcy Świętej. Ze względu za zaistniałą sytuację usilnie zachęcam wiernych do korzystania z Komunii duchowej, po wzbudzeniu skruchy i żalu doskonałego.

IV. Wielki Tydzień/Triduum Paschalne

1. Porządek/organizację Liturgii Wielkiego Tygodnia reguluje **dekret Kongregacji do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów** z dn. 19.03.2020 r.

2. **Niedziela Palmowa** (*vide* p. I niniejszego zarządzenia).

3. **Uczestnictwo w celebracjach Triduum Paschalnego nie jest nakazane** (Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wigilia Paschalna). Obowiązkowy jest udział w Mszy św.

w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego, jednak także **w tym dniu obowiązują ogłoszone ograniczenia prawne i aktualna jest udzielona dyspensa.**

4. W Wielkim Tygodniu zalecam utrzymanie tradycyjnych godzin zaplanowanych w parafii celebracji, **choć będą sprawowane bez obecności wiernych.** Należy powiadomić parafian o czasie ich rozpoczęcia, ażeby mogli włączyć się duchowo w modlitwę w swoich domach.

Wielki Czwartek

1. Msza Krzyżma św. przeniesiona jest na inny termin. Korzystamy nadal z *Oleju Chorych* błogosławionego przed rokiem w Wielki Czwartek.

Wielki Piątek

1. Zachęcam duchowieństwo do odmawiania Ciemnej Jutrznii w kapłańskich wspólnotach na probostwie lub w kościele.

2. W Liturgii Męki Pańskiej do modlitwy powszechnej **dołączamy intencję specjalną** (*vide załącznik nr 2*).

3. Nie urządzamy Bożego Grobu i adoracji Krzyża. Zachęcamy wiernych do adoracji Krzyża w swoich mieszkaniach.

Wielka Sobota

1. **Nie ma tradycyjnego obrzędu błogosławienia pokarmów.** Zamiast tego proponujemy wiernym **obrzęd błogosławieństwa posiłku w domu przed śniadaniem wielkanocnym** (*vide załącznik nr 3*). Proszę o umieszczenie go na internetowej stronie parafialnej; ewentualnie powielić i wyłożyć w kościele.

Wigilia Paschalna/Wielkanoc

1. **Zachowujemy przepisy liturgiczne dotyczące czasu celebracji Wigilii Paschalnej, chociaż będziemy ją sprawować bez obecności wiernych.**

2. Na początku Wigilii Paschalnej i przy obrzędzie światła **należy pominąć rozpalanie ogniska i procesję.** W praktyce więc liturgię rozpoczynamy w prezbiterium, gdzie **po zapaleniu paschału przechodzi się bezpośrednio do Ozędzia Wielkanocnego** (*Exsultet*). Potem następuje liturgia Słowa. **W czasie liturgii chrzcielnej należy tylko odnowić przyrzeczenia chrzcielne** (por. *Missale Romanum*, s. 371, n. 55), nie stosując pokropienia. Potem następuje liturgia eucharystyczna. **Nie ma procesji rezurekcyjnej.**

V. Koncelebra

W tym czasie należy pozostawić przygotowywanie kielicha, spożywanie z niego i puryfikację głównemu celebransowi. Koncelebransi spożywają Ciało i Krew Pańską przez zanurzenie, po czym główny celebrans spożywa Krew Pańską i puryfikuje naczynia liturgiczne.

VI. Uroczystość Pierwszej Komunii św.

1. Do Wielkanocy odwołane są wszystkie spotkania z dziećmi komunijnymi i ich rodzicami. **Przyjmujemy zasadę, że jeżeli szkoły pozostają zamknięte i dzieci mają pozostawać w domach, nie organizujemy dla nich także żadnych zajęć w parafii (w tym pierwszych spowiedzi).**
2. **Po Wielkanocy:**
  - a. **wariant I:** jeżeli stan epidemii nie zostanie odwołany i dzieci nie wrócą do szkół, **należy odwołać wszystkie I Komunie Święte do czasu ustania epidemii.**
  - b. **wariant II:** jeżeli po Wielkanocy dzieci wrócą do szkół i stan epidemii zostanie odwołany, **decyzję o przyjęciu I Komunii Świętej należy pozostawić rodzicom w porozumieniu z księdzem proboszczem.** Każdy przypadek należy rozpatrzyć indywidualnie, nie może decydować głosowanie lub wola większości.
3. Gdyby rodzice zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym (zwykle majowym) terminie, należy uczynić to z zachowaniem najwyższych środków ostrożności, w małych grupach lub nawet pojedynczo, niekoniecznie w niedzielę.
4. Gdyby rodzice nie zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym terminie, należy im to umożliwić w terminie późniejszym, kiedy sami uznają, że zagrożenie dla ich dzieci minęło.
5. Duszpasterzy zachęcam, by byli w stałym kontakcie (jeśli nie osobistym, to telefonicznym lub mailowym) z rodzinami dzieci komunijnych i wsłuchiwali się w ich opinie.

VII. Pogrzeb

W dniu pogrzebu można celebrować Mszę św. żałobną bez udziału wiernych i ciała zmarłego (ew. urny). **Obrzędy pogrzebu ograniczamy wyłącznie do stacji przy grobie z udziałem najbliższej rodziny, w liczbie nie większej niż 5 osób.**

UWAGA!

Przedstawiony dokument **należy umieścić w gablotkach oraz na stronie internetowej parafii (startowa/powitalna).** Powyższe wskazania mogą ulec modyfikacji.

Zakończenie

Sługa Boży ks. Jan Franciszek Macha 2 kwietnia 1942 r. napisał w myśłowickim więzieniu, mieszczącym się niedaleko kościoła: *„Dzisiaj w Wielki Czwartek otrzymałem zezwolenie do pisania. Jestem chwała Bogu zdrowy. Jest mi bardzo ciężko, że nie mogę brać udziału w tych pięknych ceremoniach Wielkiego Tygodnia. Jest mi bardzo smutno jak słyszę jak dzwony kościelne dzwonią. Jestem w ten czas w myślach tam przy ołtarzu, który jest około 200 m oddalony od mojej celi. Czas postu już za nami. Następnie zaśpiewamy*

to wesole «Alleluja». Niestety, ja nie mogę z wami śpiewać, ale wychwalam Boga na ten sposób, który jest tutaj możliwy i proszę Wszechmocnego, żeby Was kochani Rodzice pocieszył. (...)”.

Drodzy Bracia!

W tym szczególnym czasie próby naszej wiary i pasterskiej miłości, zapewniam o mojej bliskości i modlitwie. Jestem – podobnie jak Biskupi Pomocnicy – do waszej dyspozycji. Wspólnie wychwalajmy Boga na ten sposób, który jest możliwy, radując się otwartymi kościołami, sprawowaniem posługi sakramentalnej, nowymi możliwościami ewangelizacji, katechizacji i duszpasterstwa oraz budowania wspólnoty Kościoła.

Na koniec zwracam się do was ponownie słowami prośby wypowiedzianej w czasie liturgii Mszy Krzyżma św.: *„Módlcie się także za mnie, abym wiernie wypełniał urząd apostołski, który został mnie niegodnemu powierzony i wśród was był żywym wizerunkiem Chrystusa-Kapłana, Dobrego Pasterza, Nauczyciela i sługi wszystkich”*. Polecam Was i Waszą posługę Jezusowi Chrystusowi Najwyższemu Kapłanowi i z serca Wam błogosławię.

Katowice, 25 marca 2020 r., w uroczystość Zwiastowania Pańskiego.

VA I – 22/20

† Wiktor Skworc
Arcybiskup Metropolita
Katowicki